

TĂNG CƯỜNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG - AN NINH TRONG THỜI KỲ ĐẤT NƯỚC HỘI NHẬP KINH TẾ QUỐC TẾ

PHÙNG QUANG THANH *

Một trong những thành tựu nổi bật của sự nghiệp đổi mới là công tác giáo dục quốc phòng - an ninh được Đảng, Nhà nước chú trọng thực hiện, đạt kết quả thiết thực. Ngày nay, đất nước đang đi sâu vào quá trình hội nhập kinh tế quốc tế, công tác giáo dục quốc phòng - an ninh phải được tăng cường hơn nữa, nhằm tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân đối với sự nghiệp củng cố quốc phòng - an ninh, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa.

NĂM vững và vận dụng quy luật "Dựng nước đi đôi với giữ nước" của dân tộc vào hoàn cảnh cụ thể của đất nước, Đảng ta khẳng định: *Xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa là hai nhiệm vụ chiến lược của cách mạng Việt Nam.* Hai nhiệm vụ chiến lược đó luôn được thực hiện đồng thời và kết hợp chặt chẽ với nhau.

Thực tiễn công cuộc đổi mới cho thấy: những thành tựu mà nhân dân ta giành được trong sự nghiệp xây dựng đất nước luôn gắn liền với những thành tựu đạt được trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc. Đó là: bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của đất nước; giữ vững vai trò lãnh đạo của Đảng và chế độ xã hội chủ nghĩa, củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng, với chế độ; bảo đảm giữ vững ổn định chính

trị - xã hội, môi trường hòa bình để phát triển; kinh tế liên tục tăng trưởng ở mức cao, đời sống của nhân dân ngày càng được cải thiện; quan hệ đối ngoại được mở rộng và hội nhập kinh tế quốc tế ngày càng sâu rộng; uy tín và vị thế của nước ta ngày càng được nâng cao, góp phần tăng cường thế và lực mới của đất nước.

Những thành tựu cơ bản trên đã khẳng định đường lối đổi mới đúng đắn, sáng tạo của Đảng, tiềm năng to lớn của đất nước và sự nỗ lực của toàn dân. Trong đó, công tác giáo dục quốc phòng - an ninh được Đảng, Nhà nước chú trọng thực hiện, đạt hiệu quả thiết thực. Đặc biệt, từ năm 2001 đến nay, quán triệt Chỉ thị 62 - CT/TU của Bộ Chính

* Đại tướng, Ủy viên Bộ Chính trị, Bộ trưởng Bộ Quốc phòng

trị và Nghị định 15/2001/NĐ-CP của Chính phủ, công tác giáo dục quốc phòng - an ninh được triển khai sâu rộng tới mọi đối tượng, thực hiện tương đối thông nhất, đồng bộ ở mọi cấp, mọi ngành từ trung ương xuống đến cơ sở. Bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cho cán bộ các cấp của Đảng, Nhà nước được thực hiện nghiêm túc, chặt chẽ, đúng nội dung chương trình, đối tượng được mở rộng, đạt chất lượng, hiệu quả. Giáo dục quốc phòng cho học sinh, sinh viên trong hệ thống các trường trung học phổ thông, trung học chuyên nghiệp, dạy nghề, cao đẳng, đại học và học viên các trường chính trị, hành chính, đoàn thể được duy trì có nền nếp, chất lượng từng bước được nâng lên. Giáo dục quốc phòng cho toàn dân được triển khai rộng khắp, bằng nhiều hình thức đa dạng, tính "xã hội hóa" ngày càng cao. Thông qua giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh đã tạo được sự chuyển biến mạnh mẽ trong cán bộ, công chức và toàn dân về nhận thức, trách nhiệm đối với sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc.

Tuy nhiên, công tác giáo dục quốc phòng - an ninh cũng còn nhiều hạn chế, bất cập, chưa đáp ứng kịp yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân của từng địa phương và cả nước trong thời kỳ mới, đòi hỏi sớm được khắc phục trong thời gian tới.

Trong thời gian tới, tình hình thế giới, khu vực tiếp tục diễn biến phức tạp, tiềm ẩn những nhân tố gây mất ổn định rất khó lường. Tuy hòa bình, hợp tác, phát triển vẫn là xu thế chủ đạo, song do những mâu thuẫn gay gắt vốn có và những vấn đề mới nảy sinh, đặc biệt là sự lộng hành, tham vọng của các thế lực hiếu chiến nên nguy cơ đe dọa hòa bình, ổn định, chủ quyền quốc gia dân tộc vẫn tồn tại. Đối với nước ta, các thế lực thù địch cấu kết với bọn phản động trong và ngoài nước tiếp tục đẩy mạnh chống phá bằng chiến lược

"diễn biến hòa bình" với những thủ đoạn mới hết sức thâm độc, nguy hiểm. Chúng ra sức lợi dụng vấn đề "dân chủ, nhân quyền, dân tộc, tôn giáo", lợi dụng những sơ hở, yếu kém của một bộ phận tổ chức, cán bộ, đảng viên để "khoét sâu", "thối phòng", xuyên tạc chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách của Nhà nước, hòng làm giảm lòng tin của nhân dân đối với Đảng và chế độ xã hội chủ nghĩa, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc, gây mất ổn định chính trị - xã hội. Đảng quan tâm là, nó diễn ra trong điều kiện nước ta đang hội nhập kinh tế quốc tế sâu rộng với tư cách là thành viên của Tổ chức Thương mại thế giới (WTO), do đó tính chất càng phức tạp hơn.

Tình hình trên đặt ra cho sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc nói chung, giáo dục quốc phòng - an ninh nói riêng những nhiệm vụ và yêu cầu mới rất cao, rất nặng nề. Điều quan trọng trước hết là phải giáo dục, bồi dưỡng cho cán bộ, công chức và toàn dân nhận thức đúng mục tiêu, quan điểm, nguyên tắc hội nhập kinh tế quốc tế của Đảng, cũng như đặc điểm, tính chất phức tạp, sự tác động của nó đối với sự nghiệp quốc phòng - an ninh, bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa của nhân dân ta. Trên cơ sở đó, mỗi tổ chức và cá nhân nâng cao ý thức, trách nhiệm trong hoạt động công tác theo chức năng, nhiệm vụ và trên cương vị, chức trách được phân công. Yêu cầu đặt ra đối với mỗi cán bộ, đảng viên và công chức là, dù hoạt động ở lĩnh vực nào cũng phải nắm vững hai nhiệm vụ chiến lược, thấu suốt quan điểm: lấy giữ vững ổn định chính trị để phát triển kinh tế - xã hội, thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ văn minh là lợi ích cao nhất của đất nước. Trong quá trình hội nhập, phải tỉnh táo, linh hoạt, mềm dẻo; khi xử lý các vấn đề trong quan hệ hợp tác, nhất là những vấn đề nhạy cảm phải trên cơ sở giữ vững nguyên tắc độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Hoạt động

kinh tế, đương nhiên phải đặt lợi ích kinh tế lên hàng đầu, nhưng không phải là duy nhất mà phải đặt nó trong tổng hòa của các lợi ích kinh tế - quốc phòng - an ninh - đối ngoại, thông qua mối quan hệ biện chứng giữa kinh tế với quốc phòng, an ninh và đối ngoại.

Hiện nay, toàn cầu hóa kinh tế đang là một xu thế khách quan, lôi cuốn nhiều quốc gia tham gia, vừa có mặt tích cực vừa có mặt tiêu cực, vừa có hợp tác vừa có đấu tranh. Để thực hiện thắng lợi mục tiêu: "Sớm đưa nước ta ra khỏi tình trạng kém phát triển; tạo nền tảng để đến năm 2020 nước ta cơ bản trở thành một nước công nghiệp theo hướng hiện đại", chúng ta phải chủ động hội nhập ngày càng sâu, rộng vào nền kinh tế toàn cầu. Trở thành thành viên thứ 150 của WTO, đánh dấu bước hội nhập sâu hơn, đầy đủ hơn của nước ta vào nền kinh tế toàn cầu; khẳng định sự thừa nhận của cộng đồng thế giới đối những thành tựu to lớn của nhân dân ta trong hơn 20 năm đổi mới dưới sự lãnh đạo của Đảng; đem lại cho nước ta cả cơ hội to lớn lẫn thách thức không nhỏ trên tất cả các lĩnh vực: kinh tế, chính trị - xã hội, quốc phòng - an ninh và đối ngoại... Các thế lực thù địch, phản động không từ bỏ âm mưu lợi dụng sự hội nhập để chống phá ta bằng những thủ đoạn mới tinh vi, thâm độc hơn. Chúng sẽ tiếp tục lợi dụng những khó khăn, sơ hở của ta trong lộ trình thực hiện các cam kết quốc tế và không loại trừ việc thông qua hoạt động hợp tác kinh tế (cả trực tiếp và gián tiếp) để chống phá, "mặc cả", tạo áp lực về chính trị, hòng phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc, gây mất ổn định chính trị - xã hội của đất nước. Tình hình đó đòi hỏi chúng ta phải tăng cường hơn nữa công tác giáo dục quốc phòng - an ninh, nhằm tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân đối với sự nghiệp củng cố quốc phòng - an ninh, bảo

vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới.

Nhận thức rõ tầm quan trọng của công tác giáo dục quốc phòng - an ninh trong thời kỳ công nghiệp hóa hiện đại hóa, hội nhập kinh tế quốc tế sâu rộng, ngày 3-5-2007, Bộ Chính trị đã ra Chỉ thị 12-CT/TU Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh trong tình hình mới; tiếp đó, ngày 10-7-2007, Chính phủ ban hành Nghị định 116/2007/NĐ-CP về Giáo dục quốc phòng - an ninh. Đây là những văn bản hết sức quan trọng về công tác giáo dục quốc phòng - an ninh, thể hiện tư duy nhạy bén của Đảng và Nhà nước ta trước bối cảnh đất nước hội nhập, phát triển; đồng thời qua đó tạo cơ sở pháp lý cho việc lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện công tác giáo dục quốc phòng - an ninh chặt chẽ, thống nhất, đồng bộ từ trung ương đến địa phương.

Để nâng cao chất lượng, hiệu quả, tạo bước phát triển mới trong công tác giáo dục quốc phòng - an ninh, đáp ứng yêu cầu cao của sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc, cần quán triệt, thực hiện nghiêm túc Chỉ thị 12-CT/TU của Bộ Chính trị và Nghị định 116/2007/NĐ-CP của Chính phủ, trong đó **tập trung giải quyết tốt mấy nội dung cơ bản sau:**

Một là, tăng cường sự lãnh đạo của cấp ủy, sự quản lý, điều hành của chính quyền và vai trò tham mưu của các ban, ngành, đoàn thể

Đây là tinh thần cơ bản nhất, nội dung cốt lõi trong Chỉ thị 12 của Bộ Chính trị. Đồng thời, đó cũng là một trong bốn bài học kinh nghiệm được rút ra tại Hội nghị sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị 62-CT/TU của Bộ Chính trị và Nghị định 15/2001/NĐ-CP của Chính phủ về giáo dục quốc phòng, tổ chức vào đầu năm 2006 tại Hà Nội. Thực tiễn đã chứng minh sự lãnh đạo của Đảng là nhân tố quyết định

thắng lợi của cách mạng. Qua triển khai thực hiện công tác giáo dục quốc phòng - an ninh những năm gần đây cho thấy: ở đâu và khi nào cấp ủy, chính quyền quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, các ban, ngành, đoàn thể phát huy tốt vai trò tham mưu theo chức năng, thì ở đó và khi đó công tác giáo dục quốc phòng - an ninh được thực hiện có nền nếp, đạt chất lượng, hiệu quả cao; ngược lại, nơi nào cấp ủy, chính quyền buông lỏng, thiếu sự quan tâm cần thiết trong lãnh đạo, chỉ đạo đối với công tác này và các ban, ngành, đoàn thể không phát huy tốt vai trò tham mưu, thì kết quả sẽ thấp.

Giáo dục quốc phòng - an ninh là một bộ phận của nền giáo dục quốc dân, là nội dung quan trọng hàng đầu của nền quốc phòng toàn dân và nền an ninh nhân dân. Việc phổ cập và tăng cường giáo dục quốc phòng - an ninh là nhiệm vụ chung của Đảng, Nhà nước và toàn xã hội. Do đó, để đạt hiệu quả cao, công tác này phải được triển khai từ trong tổ chức đảng, chính quyền, các ban, ngành, đoàn thể cùng với sự tham gia tích cực, tự giác của toàn dân. Đối với cấp ủy, chính quyền các cấp, hoạt động lãnh đạo, chỉ đạo không thể chỉ dừng lại ở chủ trương, quan điểm, nhận thức mà còn phải được thể hiện bằng chỉ thị, nghị quyết chuyên đề, chương trình hành động, kế hoạch công tác. Cơ quan quân sự và công an cần phát huy vai trò nòng cốt, chủ động giúp cấp ủy, chính quyền chủ trương, biện pháp lãnh đạo sát tình hình thực tiễn; đồng thời, phối hợp chặt chẽ với các ban, ngành, đoàn thể có liên quan theo dõi, hướng dẫn, đôn đốc, kiểm tra và định kỳ báo cáo kết quả và những vấn đề đặt ra trong quá trình tổ chức thực hiện.

Hai là, tiếp tục đổi mới chương trình, nội dung, phương pháp, hình thức giáo dục quốc phòng, an ninh phù hợp với từng đối tượng

Đây là vấn đề quan trọng, có ý nghĩa thiết thực tác động trực tiếp đến chất lượng, hiệu quả của giáo dục quốc phòng - an ninh. Trong thời gian qua, với sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, cùng sự nỗ lực, trách nhiệm của các bộ, ban, ngành, đoàn thể từ trung ương đến địa phương, công tác giáo dục quốc phòng - an ninh có bước phát triển rõ rệt; triển khai rộng khắp tới mọi đối tượng, bao gồm: cán bộ, đảng viên, công chức, thể hệ trẻ học sinh, sinh viên. Một số địa phương còn triển khai bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cho chức sắc, chức việc tôn giáo, cán bộ trong các doanh nghiệp nhà nước, cán bộ lãnh đạo và phóng viên phụ trách chuyên trang, chuyên mục của các cơ quan báo chí. Có nơi, còn tổ chức bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cho các chủ hộ gia đình ở các địa bàn trọng điểm, xung yếu. Chương trình, nội dung và hệ thống giáo trình được xây dựng, chỉnh sửa biên soạn ngày càng hoàn thiện, phù hợp với từng đối tượng; hình thức phương pháp giáo dục có sự đổi mới, sinh động, sáng tạo.

Trong bối cảnh đất nước hội nhập kinh tế quốc tế ngày càng sâu rộng và trong điều kiện các thế lực thù địch đẩy mạnh thực hiện chiến lược "diễn biến hòa bình", chống phá ta trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, đòi hỏi công tác giáo dục quốc phòng - an ninh có sự đổi mới mạnh mẽ hơn nữa về chương trình, nội dung, phương thức tiến hành sát hợp với từng đối tượng; kết hợp giáo dục thường xuyên với giáo dục tập trung có trọng tâm, trọng điểm. Về nội dung, ngoài việc giáo dục lòng yêu nước, yêu chế độ, lịch sử, truyền thống của Đảng và dân tộc, lòng tự tôn dân tộc, cần chú trọng giáo dục quan điểm, đường lối của Đảng, chủ trương, chính sách, pháp luật của Nhà nước về xây dựng nền quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân vững mạnh toàn diện; đồng thời, nâng cao

nhận thức và ý thức, trách nhiệm về nhiệm vụ giáo dục quốc phòng để mỗi người, mỗi tổ chức thấy rõ trách nhiệm trong việc thực hiện nhiệm vụ quốc phòng - an ninh; kiên quyết đấu tranh làm thất bại âm mưu "diễn biến hòa bình", bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch ngay từ địa phương, cơ sở.

Đối tượng bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cần được mở rộng hơn. Trong đó, tập trung bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ các cấp, các ngành, nhất là cán bộ chủ chốt. Ban tổ chức cấp ủy các cấp chủ trì phối hợp với cơ quan quân sự, công an cùng cấp rà soát, lập kế hoạch bồi dưỡng cán bộ cho từng năm (theo phân cấp), bảo đảm trong nhiệm kỳ công tác cán bộ được bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh. Trong thời kỳ hội nhập thách thức đối với doanh nghiệp là rất lớn, do đó cần chú trọng bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cho cán bộ trong các doanh nghiệp, trước hết là các doanh nghiệp lớn của Nhà nước. Phấn đấu đến hết năm 2010 cơ bản hoàn thành việc bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cho các đối tượng theo phân cấp. Đồng thời, cần xác định rõ bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh là tiêu chuẩn bắt buộc đối với cán bộ, đảng viên, là một trong những tiêu chí để xem xét, đề bạt, bổ nhiệm cán bộ. Trên cơ sở đó, mỗi cán bộ, nhất là cán bộ chủ chốt có sự chuẩn bị tốt về nhận thức và trách nhiệm, tích cực, tự giác tham gia các lớp bồi dưỡng khi được triệu tập.

Ba là, tích cực kiện toàn tổ chức, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Hội đồng giáo dục quốc phòng, an ninh các cấp

Thực hiện các quyết định của Thủ tướng Chính phủ, đến nay Hội đồng giáo dục quốc phòng - an ninh các cấp từ trung ương đến các quân khu, tỉnh, huyện đã được thành lập

và hoạt động ngày càng nền nếp, hiệu quả. Tuy nhiên, so với yêu cầu cao của nhiệm vụ giáo dục quốc phòng - an ninh trong tình hình mới thì vẫn còn nhiều mặt chưa đáp ứng.

Trong thời gian tới, cần chú trọng củng cố, kiện toàn Hội đồng giáo dục quốc phòng - an ninh các cấp đủ số lượng, cơ cấu thành phần hợp lý, có chương trình, kế hoạch công tác sát, đúng với tình hình, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ giáo dục quốc phòng - an ninh trong tình hình mới. Từng ủy viên Hội đồng, Ban thường trực và bộ phận giúp việc Hội đồng phải bám sát thực tiễn, nâng cao trình độ, phát huy đầy đủ vai trò trách nhiệm, hoàn thành tốt nhiệm vụ được phân công, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của Hội đồng. Hội đồng giáo dục quốc phòng - an ninh các cấp cần tăng cường và tổ chức tốt các cuộc kiểm tra theo kế hoạch, qua đó đánh giá đúng thực chất kết quả đạt được, thẳng thắn chỉ ra mặt hạn chế, tồn tại, xác định rõ nguyên nhân, biện pháp khắc phục đối với cơ quan, đơn vị. Thực tiễn luôn phát triển, yêu cầu nhiệm vụ quốc phòng - an ninh ngày càng cao, vì thế Hội đồng giáo dục quốc phòng - an ninh các cấp cần bám sát tình hình, tiếp tục bổ sung, hoàn chỉnh quy chế, chương trình, kế hoạch công tác và nâng cao chất lượng các phiên họp (cả thường kỳ và đột xuất) để hoạt động đạt hiệu quả thiết thực. Chỉ có như vậy, Hội đồng giáo dục quốc phòng - an ninh các cấp mới hoàn thành được chức năng tham mưu, tư vấn giúp Chính phủ, các cấp ủy, chính quyền lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện chặt chẽ, thống nhất, đồng bộ công tác giáo dục quốc phòng - an ninh, đáp ứng yêu cầu xây dựng nền quốc phòng toàn dân và nền an ninh nhân dân vững mạnh toàn diện, bảo vệ vững chắc Tổ quốc xã hội chủ nghĩa trong thời kỳ mới. □